

Green Tourism Organization
Kriterier og ansøgningskema
Gældende fra januar 2019

Kort om Green Tourism Organization

Green Tourism Organization tildeles organisationer med fokus på turisme, der ønsker at gøre en ekstra indsats for at være bæredygtige og passe på miljøet.

For at få tildelt Green Tourism Organization, er det nødvendigt at leve op til en række kriterier, der er listet fra side 4 og frem.

Såfremt du er interesseret i at ansøge om Green Tourism Organization, kan du kontakte Green Tourism Organization Sekretariatet i HORESTA, der vil hjælpe med ansøgningen.

Om kriterierne

Hvis virksomheden vil opnå Green Tourism Organization skal en række kriterier efterleves.

- obligatoriske kriterier, som skal opfyldes inden tildelingen
- pointkriterier, som giver 1 til 5 point, afhængig af kriteriets vægtning.

Alle obligatoriske kriterier og min. 30 % af de relevante pointkriterier skal være opfyldt ved tildelingen.

Forudsætning

En forudsætning er, at Organisationen lever op til relevant og gældende miljølovgivning, bygningsreglement, spildevandsbekendtgørelsen etc.

Hvis der findes restaurant, butikker og lignende aktiviteter i forbindelse med organisationen, er de også omfattet af dette kriteriesæt.

Beskrivelse af procedure

Nedenstående skema s. 5-18 udfyldes så vidt muligt, inden Sekretariatet kommer på besøg for at se, hvor langt i cirka er.

Ja	Betyder at kriteriet er opfyldt.
Nej	Betyder, at virksomheden ikke opfylder kravet.
Ikke relevant	Betyder "Ikke relevant" eller "Ingen indflydelse på".
På vej	Forventes opfyldt snart

Konsulentbesøg

Ved indledende konsulentbesøg udarbejdes miljøprocedure, mål, affaldsplan, aktiviteter og informationsmateriale, som er målrettet den enkelte turistorganisation.

Kontrolbesøget foretages af Green Tourism Organization Sekretariatet, eller en person udpeget af Sekretariatet. Omkostninger til kontrolbesøget afholdes af Sekretariatet, mens alle udgifter evt. til ekstra ekstern konsulentbistand, ekstra rapporter, nødvendige investeringer m.v. afholdes af organisationen.

Indstilling til Jury

Efter besøget, og når al dokumentation er fremsendt, vil pointkriterierne sammentælles, og ansøgningen sendes til behandling hos en Jury, der træffer den endelige afgørelse om tildelingen af Green Tourism Organization. Juryen kan også komme med anbefalinger og yderligere forslag til tiltag.

Tildeling

Retten til Green Tourism Organization gives for det år der er ansøgt. Dog kan det fratages, hvis det erfarer at opfyldelsen af kriterierne misligholdes.

Opfølgning

Organisationen får igen besøg efter det første år, og efterfølgende hvert tredje år.

Hvert efterår vil dele af kriterierne blive tjekket, hvor medlemmer skal indsende udvalgt dokumentation for opfyldelse til Sekretariatet i forhold til at fastholde Green Tourism Organization året efter.

Øvrige informationer

Overblik over ordning, deltagergebyr, rådgivningsmateriale og udkast til samarbejdsaftale jf. kriterium 9c. kan findes på <http://www.greentourismorganization.dk/>

Samlede kriterier for Green Tourism Organization

Kriterium		Type	
1a.	Miljøledelse	Organisationen indenfor turisme har skrevet procedure for miljøindsatsen.	Obligatorisk
1b.	Miljøledelse	Organisationen skal hvert år fastsætte og gennemføre minimum 2 miljømål.	Obligatorisk
2.	Kollegaer	Den miljøansvarlige medarbejder uddanner, informerer og involverer kollegaer i forhold til Green Tourism Organization, og om hvordan de støtter op om den bæredygtige indsats.	Obligatorisk
3.	Gæsteinformation	Organisationen har synlig information om Green Tourism Organization centralt sted på stedet og på hjemmesiden, og om hvordan turister og gæster til organisationen kan hjælpe med miljøindsatsen.	Obligatorisk
4.	Vand	Organisationen måler og vurderer på vandforbruget og har iværksat og planlægger tiltag for at spare på vandet.	Obligatorisk
5a.	Rengøring	Organisationen gør miljøvenligt rent, primært med miljømærkede rengøringsprodukter og med procedure for at spare rengøringsprodukter, vand og energi.	Obligatorisk
5b.	Vask	Organisationen vasker med miljømærkede vaskemidler eller på miljømærkede vaskerier.	Obligatorisk
6.	Affald	Organisationen har en affaldsplan og sorterer affaldet i flest mulige - og minimum 4 - fraktioner.	Obligatorisk
7.	Energi	Organisationen måler og vurderer på energiforbruget og har iværksat og planlægger tiltag for at spare på energien.	Obligatorisk
8.	Fødevarer	Organisationen indkøber miljøvenlig mad med fokus på økologi, lokale - og sæsonvarer og minimerer spild.	Obligatorisk
9a.	Bæredygtig område	Organisationen arbejder aktivt for at destinationen eller forretningsområdet bliver mere bæredygtig.	Obligatorisk
9b.	Miljømærket overnatning	Minimum 40 % af destinationens hoteller eller hotelværelser er miljømærket.	Obligatorisk
9c.	Bæredygtige virksomheder	Organisationen arbejder aktivt for at hjælpe og understøtte destinationens eller forretningsområdets turistvirksomheder til at agere bæredygtigt, bl.a. ved at anbefale miljømærkning. <i>I dette indgår underskrivelse af samarbejdsaftale med Tourism Organization om indsatsen eller bæredygtighedsstrategi som bekræfter arbejdet.</i>	Obligatorisk
9d.	Samarbejde med myndigheder	Organisationen samarbejder med lokale myndigheder om at gøre destinationen eller forretningsområdet mere bæredygtig.	Obligatorisk
9e.	Bæredygtig promovering	Organisationen kommunikerer troværdigt og pålideligt om indsatsen inden for miljø og bæredygtighed.	Obligatorisk
10.	Udeområde	Organisationen udeområder beskyttes, og der anvendes ikke kemiske ukrudtsbekæmpelsesmidler.	Obligatorisk
11.	Natur	Organisationen informerer om, hvordan besøgende og gæster passer på naturen og giver forslag til aktiviteter, som bidrager til viden om naturen.	Obligatorisk
12.	Administration og indkøb	Organisationen har en indkøbsprocedure og køber primært miljø- og energimærkede produkter.	Obligatorisk

0. Opsamling

Data	
Organisationens navn	
Gade	
Postnr.	
By	
Landsdel	
Officiel telefonnr.	
Officiel e-mail	
Hjemmeside adresse	
Byggeår	
Evt. lukkeperiode	
Hele/dele af bygninger som er fredet	
Personale	
Data	
Antal ansatte	
Navn på direktør/leder	
Titel på direktør/Leder	
Direkte telefonnr. direktør/leder	
Direkte mailadresse direktør/leder	
Navn på miljøkontakt/ansvarlig	
Titel på miljøkontakt/ansvarlig	
Direkte telefonnr. Miljøkontakt	
Direkte mailadresse Miljøkontakt	
Evt. supplerende kontaktperson	
Evt. titel supplerende kontaktperson	

Opsamling af Pointkriterier

Område		Antal point	Ud af
1	Miljøledelse	0	0
2	Kollegaer		
3	Gæsteinformation		
4	Vand		
5	Rengøring		
6	Affald		
7	Energi		
8	Fødevarer		
9	Destination	0	0
10	Udeområde		
11	Natur		
12	Administration		
	I alt		
	Procent min 30 %		

1. Miljøledelse

		Kriterium	Type
1a.	Miljøledelse	Organisationen har skrevet procedure for miljøindsatsen. <i>Se bilag 1.0</i>	Obligatorisk
1b.	Miljøledelse	Organisationen skal hvert år fastsætte og gennemfører minimum 2 miljømål. <i>Brug bilag 1.0</i>	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Udpeget miljøansvarligt	O1.1	
—	Har en miljøpolitik eller -procedure for hvordan der arbejdes med miljøindsatsen	O1.2	
—	Vil hvert år gennemføre min 2 miljømål O1.3 - <i>Se liste med forslag i bilag 1.0</i>	O1.3	
—	Samler miljømateriale i mappe eller elektronisk	O1.4	
—	Gennemgår ved årsskiftet stedets miljøindsats	O1.5	
—	Inddrager samarbejdspartnere	O1.6	

Pointkriterier (P)

Ingen

Kommentarer

2. Kollegaer

		Kriterium	Type
2.	Kollegaer	Den miljøansvarlige medarbejder uddanner, informerer og involvere kollegaer i forhold til Green Tourism Organization og om hvordan de støtter op om den bæredygtige indsats.	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Ledelsesbeslutning om at arbejde med miljødagsordenen	O2.1	
—	Minimum et årligt personalemøde skal have bæredygtighed på dagsordenen	O2.2	
—	Kollegaer spørges om deres forslag til miljøforbedringer	O2.3	
—	Kollegaer instrueres i, hvordan de bidrager til en miljøvenlig drift af organisationen	O2.4	
—	Kollegaer instrueres om Green Tourism Organization	O2.5	
—	Procedure for hvordan nye kollegaer sættes ind i miljøarbejdet	O2.6	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Nedsat miljøgruppe med kollegaer (5 point)	P2.11	
—	Kollegaer på miljøkursus/uddannelse (5 point)	P2.12	
—	Kollegakonkurrencer (3 point)	P2.13	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

3. Gæsteinformation

		Kriterium	Type
3	Gæste-information	Organisationen har synlig information om Green Tourism Organization centralt sted på stedet og på hjemmesiden, og om hvordan turister og gæster til organisationen kan hjælpe med miljøindsatsen.	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Synlig information om Green Tourism Organization på stedet ved tildeling	O3.1	
—	Synlig information om Green Tourism Organization på hjemmesiden – ved tildeling	O3.2	
—	Organisationen informerer turister og gæster til organisationen om offentlig transport	O3.3	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Opslag med miljøråd på Facebook, Instagram og andre sociale medier (3 point)	P3.10	
—	Miljøråd på hjemmeside (3 point)	P3.11	
—	Gæster og samarbejdspartnere kan komme med råd til organisations miljøarbejde (2 point)	P3.12	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

4. Vand

Kriterium		Type
4.	Vand	Organisationen måler og vurderer på vandforbruget og har iværksat og planlægger tiltag for at spare på vandet.

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Kan måle eller estimere vandforbrug for hver måned	O4.1	
—	Organisationen har fast procedure for indberetning utætte VVS installationer	O4.2	
—	Håndvaske er vandbesparende med max 5 l/min	O4.3	
—	Personalebrugere med max 9 l/min	O4.4	
—	Mest brugte toiletter er med dobbeltskyl	O4.5	
—	Sensor på urinaler	O4.6	
—	Affaldsspand på hvert toilet	O4.7	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Har bimålere (3 point)	P4.10	
—	Sensor på vandhaner på toilet (3 point)	P4.11	
—	Tidsstyrende brusere trykknop (3 point)	P4.12	
—	Alle toiletter er dobbeltskylende (3 point)	P4.13	
—	Vandfrie urinaler (4 point)	P4.14	
—	Har regnvandstønde/opsamling (2 point)	P4.15	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

5. Rengøring

		Kriterium	Type
5a.	Rengøring	Organisationen gør miljøvenligt rent primært med miljømærkede rengøringsprodukter og med procedure for at spare på rengøringsprodukter, vand og energi.	Obligatorisk
5b.	Vask	Organisationen vasker med miljømærkede vaskemidler eller på miljømærket vaskeri.	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
___	Dispenser for sæbe ved vask	O5.1	
___	Rengøringsmidler er uden klor	O5.2	
___	50 % af rengøringsmidler er miljømærkede	O5.3	
___	Bruger primært fiberklude	O5.4	
___	Hånd- og wc-papir er miljømærket	O5.5	
___	Rengøringsfolk eller firma kender til procedure for miljøvenlig rengøring- <i>Se bilag 5.1</i>	O5.6	
___	Klude, linned og håndklæder vaskes med miljømærkede vaskemidler eller på miljømærkede vaskerier	O5.7	
___	Al håndsæbe er miljømærket	O5.8	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
___	Undgår duftspray og parfume (2 point)	P5.10	
___	90 % af rengøringsprodukterne er miljømærkede (3 point)	P5.11	
___	Har automatisk doseringsanlæg for rengøringsmidler (2 point)	P5.12	
___	Klude, børster og svampe er uden mikroplast (2 point)	P5.13	

Antal point

___ ud af ___

Kommentarer

6. Affald

Kriterium		Type
6.	Affald	Organisationen har en affaldsplan og sorterer affaldet i flest mulige - dog minimum 4 - fraktioner.

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
___	Har en affaldsplan Se bilag 6.1	O6.1	
___	Tilpas med affaldspande både ude og inde	O6.2	
___	Sorteringsmuligheder er let tilgængelig	O6.3	
___	Affaldssorteringen afspejler kommunens affaldsordning og opdeles minimum i 4 fraktioner pant, glas, papir, pap, dåser/metal, madaffald etc.	O6.4	
___	Frasorterer miljøfarligt affald batterier, maling, lysstofrør/E-pære, kemikalier etc.	O6.5	
___	Kildesorteringsinformation såsom piktogrammer	O6.6	
___	Leverandører tager kasser, paller mm. retur	O6.7	
___	Begrænser brug af engangsemballage – især af plast	O6.8	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
___	Kan måle mængden af affald (5 point)	P6.10	
___	Sorteringsmuligheder ved indgang (5 point)	P6.11	
___	Har lufthåndtører på toiletter (2 point)	P6.12	
___	Undgår kildevand hvor det er muligt (3 point)	P6.13	
___	Benytter ikke plastik service (3 point)	P6.14	
___	Haveaffald komposteres (1 point)	P6.15	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

7. Energi

		Kriterium	Type
7	Energi	Organisationen måler og vurderer på energiforbruget og har iværksat og planlægger tiltag for at spare på energien.	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Kan måle eller estimere det månedlige energiforbrug	O7.1	
—	Primært LED og alternativt energisparepærer eller lysstofrør	O7.2a	
—	Belysning udenfor, på bagtrapper, kældre og nye toiletter er behovsstyret med tidsstyring, bevægelses-/lydsensor eller skumringsanlæg	O7.2b	
—	Tids- og behovsstyring af elektriske installationer ved udstillinger	O7.2c	
—	Manuel eller elektronisk varmestyring	O7.3	
—	Ikke 1 lags vinduer i opvarmede områder	O7.4	
—	Tilpas isolering af bygninger	O7.5	
—	Varmvandsrør er isoleret	O7.6	
—	Ventilation, kedler og klimaanlæg styres, rengøres jævnlige og efterses årligt	O7.7	
—	Køle- og fryseskabe er med intakte lister	O7.8	
—	Gennemført energisyn/energimærkning indenfor 10 år	O7.9	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Har bimålere (3 point)	P7.10	
—	Ingen halogen- og glødepærer på virksomheden (3 point)	P7.11	
—	Sensor på toiletter (2 point)	P7.12	
—	Sensor på kontorer (4 point)	P7.13	
—	Har CTS-anlæg (5 point)	P7.14	
—	Ikke direkte el-radiatorer (3 point)	P7.15	
—	Køb af grøn strøm (4 point)	P7.16a	
—	Har solceller (5 point)	P7.16b	
—	Har varmepumper (5 point)	P7.16c	
—	Jordvarme (5 point)	P7.16d	
—	Salgs- og kaffeautomater slukkes om natten - 2 point	P7.17	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

8. Fødevarer

Kriterium		Type
8.	Fødevarer	Organisationen indkøber tilbereder og sælger miljøvenligt mad med fokus på økologi, lokale og sæsonvarer og mindre spild.

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
___	Registrere sit indkøb af økologiske vare	O8.1	
___	Køber minimum 10 % økologiske fødevarer indenfor et år efter tildelingen	O8.2	
___	Indsats for at minimere madspild	O8.3	
___	Indkøber lokale og sæsons fødevarer	O8.4	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
___	Køber minimum 20 % økologi (3 point)	P8.10	
___	Leverandør eller kantine har Det Økologiske Spisemærke (5 point)	P8.11	
___	Nedskrevet procedure for minimering af madspild (5 point)	P8.13	
___	Aftaler med madleverandør om primært at bruge lokale fødevare (3 point)	P8.14	
___	Aftaler med madleverandør om primært at bruge sæsonens fødevare (3 point)	P8.15	
___	Køber fairtrade, MSC etc., når det er muligt (3 point)	P8.16	
___	Miljøkrav med i forpagtningsaftale (3 point)	P8.17	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

9. Destination / forretningsområde

Kriterium		Type	
9a.	Bæredygtig destination	Organisationen arbejder aktivt for at destinationen eller forretningsområde bliver mere bæredygtig.	Obligatorisk
9b.	Miljømærket overnatning	Minimum 40 % af destinationens hoteller eller hotelværelser er miljømærkede.	Obligatorisk
9c.	Bæredygtige virksomheder	Organisationen arbejder aktivt for at hjælpe og understøtte destinationens eller forretningsområde turistvirksomheder til at agere bæredygtigt bl.a. ved at anbefale miljømærkning. <i>I dette indgår underskrivelse af samarbejdsaftale med Tourism Organization om indsatsen eller bæredygtighedsstrategi som bekræfter arbejdet.</i>	Obligatorisk
9d.	Samarbejde med myndigheder	Organisationen samarbejder med lokale myndigheder om at gøre destinationen eller forretningsområdet mere bæredygtig.	Obligatorisk
9e.	Bæredygtig promovring	Organisationen kommunikerer troværdigt og pålideligt om indsatsen indenfor miljø og bæredygtighed.	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Arbejder aktivt for at destinationen/forretningsområde bliver mere bæredygtig	O9.1	
—	Minimum 40 % af destinationens hoteller eller hotelværelser er miljømærkede	O9.2	
—	Arbejder aktivt for at hjælpe og understøtte destinationens eller forretningsområdets turistvirksomheder til at agere bæredygtigt bl.a. ved at anbefale miljømærkning	O9.3	
—	Underskriversamarbejdsaftale med Tourism Organization om indsatsen <i>og/eller</i>	O9.4a	
—	Bæredygtighedsstrategi, som bekræfter den bæredygtige indsats <i>Minimum a eller b.</i>	O9.4b	
—	Samarbejder med lokale myndigheder om at gøre destinationen/forretningsområdet mere bæredygtig	O9.5	
—	Kommunikerer troværdigt og pålideligt om indsatsen indenfor miljø og bæredygtighed	O9.6	

Pointkriterier (P)

Ingen

Kommentarer

10. Udeområde

		Kriterium	Type
10	Udeområde	Organisationens udeområder beskyttes, og der anvendes ikke kemiske ukrudtsbekæmpelsesmidler.	Obligatorisk

Obligatorisk (O)

—	Har udeområder	Nr.	Kommentar:
—	Benytter ikke kemiske ukrudtsmidler O10.1		
—	Benytter brænder, ukrudtsdug eller håndkraft til ukrudtsbekæmpelse	O10.2	
—	Plæneklipper benytter blyfri benzin	O10.3	
—	Kunstvanding undgås eller sker mellem kl. 18.00 til 7.00	O10.4	
—	Respekterer fredningsbestemmelser og miljøbeskyttelser ved renovering, ombygning og tilberedning	O10.5	
—	Bekæmper invasive arter som bjørneklo og rynket rose	O10.6	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Har el-plæneklipper (3 point)	P10.10	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

--

11. Natur

Kriterium		Type
11	Natur	Obligatorisk
Organisationen informerer om, hvordan besøgende og gæster passer på naturen og giver forslag til aktiviteter, som bidrager til viden om naturen.		

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Information om beskyttede områder fx Natura 2000	O11.1	
—	Information om omkringliggende natur	O11.2	
—	Destinationen har en cykelordning for for lån eller leje af cykler	O11.3	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Information om Blå Flag strand eller havn (3 point)	P11.10	
—	Anbefaler andre miljømærkede turistvirksomheder (3 point)	P11.11	
—	Låne eller leje cykler i forbindelse med organisationen (3 point)	P11.12	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

--

12. Administration og indkøb

Kriterium		Type
12	Administration	Organisationen har en indkøbsprocedure og køber primært miljø- og energimærkede produkter.

Obligatorisk (O)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Har en indkøbsprocedure. Se bilag 12.1.	O12.1	
—	Elektronisk udstyr installeres med automatisk standby funktion	O12.2	
—	Nyt elektronisk udstyr skal minimum have energimærke A eller andet energimærke	O12.3	
—	Trykt materiale sker på miljømærket papir og hos miljømærket leverandør	O12.4	
—	Kopipapir og blokke er miljømærket	O12.5	

Pointkriterier (P)

Svar	Kriterium	Nr.	Kommentar:
—	Alle printere er indstillet til dobbeltside (3 point)	P12.10	
—	Har egen el-bil eller cykler til ansatte (3 point)	P12.11	
—	Ved lejemaal indgås grønne lejekontrakter, som motiverer både lejer og udlejer (5 point)	P12.12	
—	Opvaskemaskine har minimum Energimærke A (3 point)	P12.13	

Antal point

_____ ud af _____

Kommentarer

Bilag 1.0a Miljøprocedure og -mål

Miljøprocedure

Vi gør en indsats – både nu og i fremtiden - for at beskytte miljøet og naturen, hvor vi har mulighed for det i forhold til vores ressourcer. Vi lever op til Green Tourism Organizations kriterier og afsøger løbende nye muligheder for at forbedre vores miljøindsats.

År	Dato	Mål	Ansvarlig	Gennemført dato
2018	1-3-18	Udfase kildevand	Jens Jensen	20/10-18
2018	1-3-18	Etablering af nyt bi-projekt	Tina Jensen	20/6-18

Forslag til årlige miljømål, men find gerne selv på noget

Nr.	Tema	Miljømål
2	Kollegaer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etabler en miljøgruppe 2. Find miljøambassadører 3. Spildkampagne fra Sekretariatet 4. Udfasning af plastik 5. Mindre papir-kampagne 6. Send køkkenpersonale på Food-coordinator 7. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
3	Gæsteinformation	<ol style="list-style-type: none"> 1. Særlig gæsteindsats 2. Spørg til gæsternes holdning til bæredygtighed 3. Find miljøambassadører 4. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
4	Vand	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opsamling af regnvand 2. Spar på vandet-kampagne 3. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
5	Rengøring	<ol style="list-style-type: none"> 1. 90 % miljømærkede rengøringsprodukter 2. Udfase klude og svampe med mikroplastik 3. Internt kursus i grøn rengøring 4. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
6	Affald	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fjerne al kildevand og plastikemballage 2. Frasortere madaffald 3. Papirsortering på hvert kontor 4. Frasortere plastik 5. Internt kursus i affaldssortering 6. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
7	Energi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sluk-lyset-kampagne 2. Skifte endnu et område til LED 3. Endnu et område med behovsstyring af lys 4. Fokus på vedvarende energi 5. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
8	Fødevarer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gå efter Det Økologiske Spisemærke 2. Finde lokale producenter 3. Vegetar-dag om måneden 4. "Af hvad for en fisk" bør vi spise 5. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
9	Destination	<ol style="list-style-type: none"> 1. Møder med lokale samarbejdspartnere 2. Indsats for lokale fødevareroplevelser og Local Cooking 3. Arbejde for natur og nationalparker 4. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
10	Udeområde	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rygeområde 2. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes 3. Diversitetsprojekt 4. Bi-projekt 5. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
11	Natur	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personaletur til destinationens naturområder 2. Aftale med naturvejleder 3. Aftale med naturcenter 4. Fælles affaldskampagne fx fra DN 5. Strandrensning 6. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes
12	Administration	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indstil alle printere til dobbeltside 2. Kig på pointkriterier, som ikke opfyldes

Bilag 1b - Udkast til samarbejdsaftale

X indgår nærværende samarbejdsaftale med Sekretariatet i HORESTA i forbindelse med, at X mærkes med Green Tourism Organization.

I forbindelse med mærkningen forpligtiger X sig til at arbejde for at sprede arbejdet med bæredygtig turisme. Hertil at arbejde for at områdets turistvirksomheder mærkes med et anerkendt miljømærke, såsom Blomsten, Svanen eller Green Key jf. kriterium 9a-e.

Følgende målsætning er sat:

- X vil udarbejde en strategi for bæredygtig turisme.
- X arbejder for at antallet af miljømærkede hoteller i løbet af Q år stiger fra Y til Z %.
- X arbejder for at introducere miljømærkning af restauranter, campingpladser, hostels, attraktioner og museer, som ligger i destinationen i løbet af Q år.
- ...

Dato

_____
Navn
Ansvarlig
X organisation

_____
Navn
Formand
Green Tourism Organization

Bilag 5.1 – Procedure for miljøvenlig rengøring

Virksomhed

Koordinatorer

Vi rengør miljøvenligt

Følgende miljøråd kan bruges, når der gøres rent på jeres virksomhed.

Brug de rette rengøringsmidler

- Brug helst miljømærkede rengøringsmidler.
- Prøv altid de mest miljøvenlige produkter først – ofte klarer de opgaven.
- Rengøringsmidler må ikke indeholde følgende stoffer: EDTA, NTA, Klor og Fosfonat.

Minimum af rengøringsmidler

- Brug korrekt dosering af rengøringsmidler, så der ikke skal efterskylles.
- Brug gerne doseringsdispenser til dosering af midlerne.
- Brug mikrofiberklude, så der er et mindre forbrug af vand og rengøringsmidler.
- Brug gerne sprayflasker, som kan minimere forbruget.

Mindre vand

- Brug spande med vand frem for rindende vand.
- Skyl kun en gang i toilettet pr. værelse ved rengøring.

Hvis der skylles 2 gange på hvert toilet hver dag betyder det mange liter vand.

Energiforbrug

- Tænd kun lys, hvor det normalt er og hvor der gøres rent.
- Sluk lys og udstyr som støvsuger og gulvvasker, når de ikke bruges.

Denne indsats kan nedbringe energiforbruget ved rengøring betydeligt.

Sortering af affald

- Sorter affaldet efter stedets forskrifter.

Virksomhed		Koordinatorer	
-------------------	--	----------------------	--

	Produkt	Leverandør	Miljømærket	Hvilket mærke	Forbrug
	Rengøring X1	Leverandør X	Ja	Svanen	Højt
	Rengøring X2	Leverandør X	Nej		Middel
	Rengøring Y1	Leverandør Y	Ja	Der Blauer Engel	Lavt
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Rengøringsmidler må ikke indeholde følgende stoffer: EDTA, NTA, Klor og Fosfonat